

## Aan de informateur

Mevrouw prof. dr.mr. R.M. Letschert  
P/a Tweede Kamer der Staten-Generaal  
Bureau Woordvoering Kabinetsformatie  
Postbus 20018  
2500 EA Den Haag

Geachte informateur, beste professor Letschert,

Met het oog op uw rol in de kabinetsformatie, vragen wij - een groep van oud-bewindspersonen, oud-ambassadeurs, oud-diplomaten en (oud-)ambtenaren - uw aandacht voor de situatie in Gaza en de Westelijke Jordaanoever en voor het belang van een adequaat buitenlandbeleid en een geloofwaardige diplomatieke reactie daarop.

Het Internationale Gerechtshof heeft de Israëlische bezetting van de Palestijnse Gebieden illegaal verklaard en het Israëlische beleid jegens het Palestijnse volk als apartheid omschreven.<sup>1</sup> Het Hof achtte het verder in januari 2024 plausibel dat Israël zich schuldig maakt aan genocide op de bevolking van Gaza. Verschillende VN-instellingen<sup>2</sup>; internationale<sup>3</sup>, Palestijnse<sup>4</sup> en Israëlische<sup>5</sup> mensenrechtenorganisaties; Israëlische historici als Ilan Pappé en academische experts op het gebied van genocide- en holocauststudies als Omar Bartov, Amos Goldberg, Raz Segal; onderzoeksinstituten als de International Association of Genocide Scholars en het NIOD<sup>6</sup>: allen concluderen zij dat er sprake is van genocidaal geweld of genocide.

In de afgelopen twee jaren heeft het kabinet-Schoof schijnbaar gekozen voor een harde breuk met de Nederlandse ambitie de internationale rechtsorde en de daarbij horende humanitaire principes en multilateralisme te bevorderen. De regering negeerde verschillende uitspraken van het Internationale Gerechtshof. Nederland stopte in reactie op een lastercampagne de financiële steun aan de VN-organisatie UNRWA, de enige noodhulporganisatie die in staat is de lijdende bevolking van Gaza op zo'n schaal te helpen. Regering en Tweede Kamer weigerden een VN-rapporteur te ontvangen. De Staat procedeerde tot aan de Hoge Raad door om Israël van F35-onderdelen te kunnen blijven voorzien ondanks het grote risico dat er oorlogsmisdaden mee gepleegd zouden worden. Met uitzondering van enkele krachteloze initiatieven in EU-verband ondernam Nederland niets om te voorkomen dat de Palestijnse

---

<sup>1</sup> International Court of Justice, 'Legal Consequences arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem', 19 juli 2024, <https://www.icj-cij.org/case/186>

<sup>2</sup> United Nations, Office of the High Commissioner for Human Rights, 'Israel has committed genocide in the Gaza Strip, UN Commission finds', 16 september 2025, <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/09/israel-has-committed-genocide-gaza-strip-un-commission-finds>. VN-rapporteur voor bezet Palestijns gebied Albanese beschrijft in dit rapport de collectieve verantwoordelijkheid voor de genocide: 'Gaza Genocide: a collective crime' by the Special Rapporteur on the situation of human rights in the Palestinian territories occupied since 1967, (A/80/492)', <https://www.un.org/unispal/document/special-rapporteur-report-gaza-genocide-a-collective-crime-20oct25/>

<sup>3</sup> Amnesty International, 'You feel like you are subhuman. Israel's genocide against Palestinians in Gaza', 5 december 2024, <https://www.amnesty.nl/actueel/israel-pleegt-genocide-in-gaza>

<sup>4</sup> Al-Haq, 'How to Hide a Genocide: The Role of Evacuation Orders and Safe Zones in Israel's Genocidal Campaign in Gaza', 1 januari 2025, <https://www.alhaq.org/publications/25781.html>

<sup>5</sup> B'tselem, 'Our genocide', juli 2025, [https://www.btselem.org/publications/202507\\_our\\_genocide](https://www.btselem.org/publications/202507_our_genocide)

<sup>6</sup> Bart Funnekotter, 'In Gaza is sprake van genocidaal geweld, zegt de directeur van het NIOD', NRC, 7 mei 2025, <https://www.nrc.nl/nieuws/2025/05/07/in-gaza-is-sprake-van-genocidaal-geweld-zegt-de-directeur-van-het-niod-a4892423>

toekomst werd vernietigd. En droeg zo bij aan het ten grave dragen van de internationale rechtsorde.

Deze destructieve keuzes bouwen voort op decennia waarin Nederland met zijn buitenlandbeleid slechts in woord een tweestatenoplossing voor Israëliërs en Palestijnen heeft nagestreefd, maar in daad weinig tot geen weerstand heeft weten te bieden aan de steeds verder geformaliseerde en gewelddadiger wordende Israëlische annexatie van het gebied dat volgens internationale afspraken aan de Palestijnen toebehoort.

De gevolgen van de Nederlandse *de facto* steun voor de Israëlische oorlogsmisdrijven en genocidale acties zijn groot. Niet alleen heeft de regering daarmee de eigen Grondwet (Art. 90 en 94) ondergraven. Ook is de *soft power*, die Nederland als voorvechter van verantwoording voor internationale misdrijven kan uitoefenen, sterk geërodeerd. Het imago van Nederland in het globale Zuiden is aangetast. En het profiel van Den Haag als internationale hoofdstad van vrede en recht - met zijn talloze internationale hoven en tribunalen - is ongeloofwaardig gemaakt. De regering heeft met zijn houding het Genocideverdrag veronachtzaamd en daarmee laten zien dat 'Nooit meer' wat Nederland betreft slechts voor sommigen, maar niet voor iedereen geldt.

Sinds 7 oktober 2023 zijn (oud-)ambtenaren, oud-ambassadeurs en -bewindslieden en later ook artsen en zorgmedewerkers, advocaten en 'gewone burgers' meer dan 100 keer in stil protest samengekomen voor het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Onze groep heeft de minister van Buitenlandse Zaken verschillende oproepen gedaan tot wijziging van deze destructieve koers<sup>7</sup>. In de Rode Lijn-protesten, georganiseerd door maatschappelijke organisaties, kwamen tot driemaal toe massa's mensen op de been tegen het regeringsbeleid - in oktober 2025 een kwart miljoen. Desondanks is zowel de minister van Buitenlandse Zaken als de minister-president een dialoog met onze groep steeds uit de weg gegaan.

Als groep van betrokken oud-bewindslieden, oud-ambassadeurs en (oud-)ambtenaren pleiten wij voor een regering die de rechtsstaat respecteert en een coherent en evenwichtig buitenlandbeleid voert, met inachtneming en handhaving van internationale verdragen.

Wij erkennen dat u voor een bijzonder ingewikkelde taak staat. Wij doen een beroep op u om maximaal aandacht te geven aan het verdedigen van de rechtsstaat en de internationale rechtsorde. Een zwijgende voortzetting van het huidige beleid ten aanzien van Israël-Palestina staat daar haaks op, omdat het neerkomt op het faciliteren van Israëlische oorlogsmisdrijven jegens de Palestijnen. In het verlengde hiervan pleiten wij er dan ook voor dat in de toekomst de ruimte wordt geopend voor een buitenlandbeleid waarin de mantra van de tweestatenoplossing niet bij voorbaat als onwrikbaar uitgangspunt vastligt.

We wensen u wijsheid en kracht en staan tot uw beschikking om met onze kennis en ervaring op het gebied van diplomatie en de regio bij te dragen aan uw complexe opdracht.

Oud-bewindslieden

Oud-diplomaten en (oud-)ambtenaren

---

<sup>7</sup> Lize Geurts, 'Oud-ambassadeurs vragen regering harder op te treden tegen Israël', *NRC*, 4 maart 2024, Oud-ambassadeurs vragen regering harder op te treden tegen Israël.

Jan Pronk, Jozias van Aartsen, Bernard Bot en Laurens Jan Brinkhorst, 'Oud-ministers, ambassadeurs en diplomaten: Kabinet, trotseer Israël om genocidale oorlog te stoppen', *Trouw*, 25 maart 2025, <https://www.trouw.nl/opinie/oud-ministers-ambassadeurs-en-diplomaten-kabinet-trotseer-israel-om-genocidale-oorlog-te-stoppen~bc7ddb4d/>

## **Lijst van ondertekenaars**

### *Oud-bewindslieden*

Jozias van Aartsen  
Ahmed Aboutaleb  
Hedy d'Ancona  
Bernard Bot  
Job Cohen  
Karla Peijs  
Lilianne Ploumen  
Jan Pronk  
Joris Voorhoeve

### *Oud-ambassadeurs*

Laetitia van den Assum  
Robert Bosch  
Robert Brinks  
Leoni Cuelenaere  
Nikolaos van Dam  
Simone Filippini  
Max Gevers  
Mette Gonggrijp  
Barend ter Haar  
Alphons Hennekens  
Gerben de Jong  
Marion Kappeyne van de Coppello  
Peter Koch  
Ellen van der Laan  
Frans Makken  
Jean de Marchant et d'Ansembourg  
Ronald Mollinger  
Jolke Oppewal  
Frans Potuyt  
Lidi Remmelzwaal  
Robert Schuddeboom  
Dick van Thessen  
To Tjoelker  
Rob Vermaas  
Robert Vornis  
Rob de Vos  
Hein de Vries  
Susan Blankhart  
Nora Stehouwer  
Geert Heikens

### *Oud-diplomaten en oud-ambtenaren*

Joost Andriessen  
Louise Anten  
Willem Beelaerts van Blokland  
Pieter Bierma  
Anne Marie van Bolhuis  
Mirthe Bosch  
Anke van Dam

Joost Dirkzwager  
Angélique Eijpe  
Thea Fierens  
Amina Hashi  
Marieke Heikens  
Claudine Helleman  
Jan Hoekema  
Ini Huijts  
José van Hussen  
Ellen van Kalmthout  
Els Klinkert  
Pim Kraan  
Nelleke Kruijs-Voorberge  
Floor Leeftink  
Elly Leemhuis  
Puk van der Linde  
Paul Litjens  
Jan Maas  
Marit Maij  
Ellen Mangnus  
Fritz Meijndert  
Frieda Nicolai  
Lizan Nijkrake  
Erik Pool  
Ellen van Reesch  
Rebekka van Roemburg  
Tineke Rohol  
Daan Rosenberg Polak  
Albert van der Schaaf  
Michiel Servaes  
Nori Spauwen  
Johanna Spreeuwenberg  
Tessa Terpstra  
Hans Teunissen  
Dia Timmermans  
Erwin van Veen  
Fineke van der Veen  
Karel de Vey Mestdagh  
Baying Visser  
Maaïke van Vliet  
Cornelie van Waegeningh  
Lidy Westerhof  
Anneke Wevers  
Berber van der Woude  
Sonja Zimmermann  
Leo van der Zwan

